

NOORA RÄTY

A woman with blonde hair tied back, wearing a black tank top and hockey gear, holding a hockey stick. The background is dark with red and blue lighting. The title 'LEIJONA-KUNINGATAR' is written in large, bold, white letters across the center of the image.

LEIJONA-
KUNINGATAR

MARIKA LEHTO

WSOY

**NOORA RÄTY –
LEIJONAKUNINGATAR**

MARIKA LEHTO

N O O R A R Ä T Y
LEIJONAKUNINGATAR

WSOY
HELSINKI

Kirjan kirjoittamiseen on saatu tukea Suomen
tietokirjailijat Ry:ltä ja WSOY:n kirjallisuussäätiöltä.

© Marika Lehto, Noora Rätty ja WSOY 2022

Taitto Maria Mitrunen

ISBN 978-951-0-45113-7

Painettu EU:ssa

SISÄLLYS

Loppu	7
Mieluummin leijona kuin kala	13
Tähteyden polulle	21
Erilainen tyttö	30
Valinta	38
Tyttöjen maailma	46
Leijonanpentu	53
Lesboja ja hierarkiaa	60
Koko kansan edessä	66
Kolmen ällän taktiikka	73
Nuori mieli	84
Suureen maailmaan	97
Ensimmäinen olympiamitali	120
Amerikkalaistuminen	129
Ei maailman tärkein asia	142
Voittamattomat	152
Kokeilu miehissä ja paha pettymys	163
Historiaa miesten sarjassa	177

Yhteentörmäyksiä	191
Jatko miehissä	205
Karel	210
100000 dollaria	217
Leijonalauma tiivistyy	242
Hetki tyvenessä	250
Koettelemus	256
Leijonakuningatar	276
Taistelu naiskiekon puolesta	287
Koronan seuraukset	302
Mahdoton tehtävä	317
Selviytyminen	341
Liekki palaa	346

LOPPU

MAANANTAINA 17. TAMMIKUUTA 2021 saavuin Suomen naisten jääkiekkomaajoukkueen harjoitukseen Espoon Metro Areenalle. Annoimme tarkkaan vaalitussa pääkaupunkiseudun koronakuplassa viimeisiä näyttöjä Pekingin talviolympialaisia varten. Minulle kyseessä olisivat urani viimeiset ja viidennet olympialaiset.

Syksyn kohuttujen tapahtumien takia tiesin jo oman asemani hyvin heikoksi, mutta olin silti motivoitunut harjoittelemaan täysillä. Toivoani nosti se, että minua valmensi maajoukkueen maalivahti- valmentaja Vesa Virta, jonka kanssa minulla oli ollut pitkään hyvin läheinen ja luottamuksellinen suhde. En uskonut hänen vetävän minulle treenejä, jos hän jo tietäisi, etten pääsisikään kisoihin.

Tunsin olevani urani parhaimmessa kunnossa. Olin fyysisesti, teknisesti ja henkisesti paremmassa kunnossa kuin vuonna 2019 kotikisoissa napatun historiallisen MM-hopean aikaan ja olin nauttinut pelaamisesta koko syksyn.

– Mua oikeasti harmittaa, jos en pääse ulosmittaamaan kuntoani. Mulla on sellainen olo, et jos mut päästetään irti, voin viedä Suomen olympiafinaaliin, selostin Veskulle treenaamisen lomassa.

Vesku oli samaa mieltä. Hänenkin mielestään olin urani parhaassa kunnossa.

Illalla tunnelma areenalla oli viileä. Osa pelaajista itki jäällä. He olivat saaneet kuulla, etteivät he olisi mukana naisleijonien joukkueessa. Päävalmentajamme Pasi Mustonen, joka oli kohdellut minua Espoon-kuplassa yhtä viileästi kuin koko syksyn, kutsui minut harjoitusten jälkeen valmentajien koppiin. Kun näin myös Veskun olevan paikalla, arvasin jo, mitä tuleman pitää. Luottamukseni Pasiin oli syksyn tapahtumien jälkeen siinä jamassa, että arvelin hänen aikovan äänittää keskustelun pöydällä olevalla puhelimellaan. Hän laitto sen pyynnöstäni pois. Sitten pääsimme varsinaiseen asiaan. Pasi kääntyi minuun päin ja kertoi, ettei minua ole valittu Pekingin olympiajoukkueeseen.

– Kaikki neljä valmentajaa ovat kirjoittaneet lapulle ykkösmaalivahdin nimen ja se oli kaikille toisistaan tietämättä Anni Keisala, hän aloitti.

Siinä ei ollut minulle mitään yllättävää.

– Anni on noussut pelaamisessa uudelle tasolle. Totta kai hänen pitää olla Pekingissä. Mutta miten te pystytte perustelemaan sen, että Meeri Räisänen ja Eve Suonpää ovat parempia kakkos- ja kolmosmaalivahdeiksi kuin minä? minä vastasin ja käännyn Veskuun päin.

– Vesku, katso mua silmiin. Onko kaikki neljä valmentajaa olleet sitä mieltä, että Anni, Meeri ja Eve on se kolmikko, jolla lähdetään kisoihin? minä jatkoin.

Vesku istui sivussa järkyttyneen näköisenä, eikä saanut suunvuo-
roa. Pasi jatkoi. Hänen mielestään päätöksessä ei ollut kyse koko kolmikosta vaan siitä, kuka olisi ykkösmaalivahti. Se olisi Anni.

Minua otti päähän. Pystyin kyllä hyväksymään sen, että minua ei ollut valittu kisoihin. Tiesin hypänneeni olympiaprojektiin täysillä mukaan vasta syyskuun alussa. Vaikeampaa oli niellä sitä, miten minua oli koko syksyn ajan kohdeltu.

– Ymmärrätkö Pasi, että mä olisin voinut tehdä sua vastaan rikostutkintapyynnön kunnianloukkauksesta? minä palasin syksyn tapahtumiin.

– Uhkailenko sä mua Noora? Vesku, sä todistat, että Noora uhkaillee mua, Pasi sanoi.

- En mä mitään uhkaile, vaan kerron faktoja. Olisin ehkä voinut hankkia sulle potkut, mutta en tehnyt sitä, koska uskoin hyvää, ja että tilanteesta päästään yli. Harri Nummela, Tuula Puputti ja kaikki sanoivat minulle, että mennään yhdessä tästä eteenpäin ja tehdään vielä kerran historiaa olympialaisissa, minä jatkoin.

Oli käsittämätöntä, että minä ja Pasi olimme joutuneet siihen tilanteeseen. Vain reilut puoli vuotta aiemmin Pasi oli sanonut minulle, että hän toivoi meidän kahden toistavan Espoon ihmeen myös Pekingissä. Kaikkien maajoukkuevuosien aikana, alun kriisien jälkeen, suhteemme oli syventynyt läheiseksi, mutta nyt olimme taas repivästi eri puolilla. En kuitenkaan alkanut tunteilemaan. En ollut sellainen. Sen sijaan vaadin perusteluja niin kuin olin urallani vaatin teinityöstä asti. Koska Pasi ei antanut minulle selitystä siihen, miksi Meeri ja Eve olisivat Pekingissä parempia varamaalivahteja kuin minä, pyysin häneltä ja Veskulta perusteluja sille, miksi Anni oli parempi kuin minä.

- Riippuu ihan päivästä, kumpi teistä on parempi, Vesku sanoi.

Pasi kävi läpi julkisuudessaakin esitetyt valintakriteerit eli kyvyn pelata jääkiekkoa, sopivuuden rooliin ja pelaajan vaikutuksen joukkueen yhtenäisyyteen. Hän myös vetosi minun mielestäni valikoivasti menneiden MM-kisojen tilastoihin ja totesi, ettei syksyn näyttöilläni naisten SM-liigassa ollut mitään väliä, koska sen sarjan taso oli niin huono. Perustelu oli omasta mielestäni täysin ristiriidassa sen kanssa, että hän oli sanonut minulle, ettei minulla olisi asiaa olympialaisiin olisi tullut syksyksi Suomeen. Kovista kansainvälisistä peleistä en voinut antaa näyttöjä, koska syksyllä 2021 hän ei ollut valinnut minua Kanada-peleihin. Suoriutumiseni liigassa ja maajoukkueleirillä kuitenkin viittasi siihen, että olin huippukunnossa, ja maajoukkueen johdossa tasan tiedettiin, mihin pystyin.

Sitten Pasi sanoi, että oli joukkueen lääkärin toive, että minä jäisin Suomeen Annin varamaalivahdiksi. Jos Anni loukkaantuisi tai sairastuisi koronaan, minä lentäisin paikalle ja pelaisin kaikki olympia-turnauksen pelit. Pasiin mukaan olympialaisiin oli kuulemma valittu

koronan takia ensimmäiseksi, kolmanneksi ja viidenneksi parhaat maalivahdit, jotta toiseksi, neljänneksi ja kuudenneksi parhaat maalivahdit voisivat tuurata heitä. Suunnitelma oli mielestäni sekä ennenkuulumaton että järjetön, vaikka Pasi olikin jo edeltävänä kesänä tuonut esiin, kuinka kisoihin valittiin aina paras kolmikko, ei absoluuttisesti taitavimmat pelaajat.

– Koko johtoryhmän suurin toive on, että sinä ottaisit sen Annin varahenkilön roolin vastaan, Pasi tarjosi.

En innostunut ideasta.

– Luuletko sä, että mä voisin ikinä enää pelata sun johtamassa joukkueessa, kun sä olet pitänyt mua näin kauan löysässä hirressä, vaikka olet tiennyt, mitä tulet tekemään? minä sanoin.

En suoraan kieltäytynyt hänen tarjouksestaan, mutta en myöskään suostunut siihen. En halunnut hänen paljastavan minun kantani tulevassa tiedotustilaisuudessa mihinkään suuntaan.

Siihen päättyi minun 17 vuoden urani naisleijonissa, ankeassa Metro Areenan valmentajien kopissa.

– Tällä ilmoituksella sä lopetit mun maajoukkueuran, minä sanoin Pasille ja käännyin katsomaan Veskua.

Se oli myös meidän hyvän yhteistyömme loppu tässä muodossa.

Ilmoitin lähteväni seuraavalla koneella kotiin Yhdysvaltojen Minnesotaan. En halunnut olla maajoukkueen ja Suomen Jääkiekkoliiton kanssa enää missään tekemisissä.

– Mä soitan sulle huomenna, kun olet nukkunut yön yli ja miettinyt asiaa. Edelleen toivon, että otat tämän roolin vastaan, Pasi vielä yritti.

Nousin tuoilta, lähdin pois ja paiskasin oven perässäni kiinni.

– Oikeudessa tavataan, huusin perään.

En lähtenyt hallilta yksin. Olin luvannut kuskata Espoon treenikuplaan 16-vuotiasta tamperelaista huippulupausta Sanni Vanhasta. Lähdin viemään häntä takaisin Tapiolassa sijaitsevaan hotelliin. Tammiikuun pimeässä pakkasillassa rupattelimme Sannin kanssa autossa niitä näitä. Hänen nuoruutensa muistutti minua siitä, kun olin

itsekin ollut vasta leijonanpentu, mutta jo koko valtakunnan valokeilassa.

Oma maajoukkueurani päättyi kuukausien kujanjuoksun jälkeen tavalla, jota en olisi koskaan uskonut. Vaikka sillä hetkellä jouduin pidättelemään valtavaa tunteenpurkausta, jälkikäteen ajatellen tärkeää ei kuitenkaan ollut loppu, vaan matka pikkujuniorista menestyneimmäksi suomalaiseksi naisleijonaksi. Kaiversin suunnattomalla työllä ja tahdolla kokonaan uuden tien ja näkymän Sannille ja kaikille muille tuleville pelaajille. Kun itse olin lapsi, kukaan ei ollut vielä näyttänyt, mitä kaikkea naisjääkiekkoilija voisi Suomessa ja maailmalla saavuttaa. Silloin en edes tiennyt, että tytötkin pelasivat jääkiekkoa.

MIELUUMMIN LEIJONA KUIN KALA

Varhaislapsuus 1989–1995

Perhana.

Ei vieläkään mitään.

Makasin sohvalla, katselin syrjäsilmillä äidin puuhailuja ja tunnustelin haaroväliäni kalsareiden päältä. Litteä mikä litteä. Olin edelleen tyttö. Mikä pettymys!

Pippelin puuttuminen oli kova paikka, sillä kaikilta muilta osin ymmärsin jo pienenä olevani kuin poika. Tulkitsin ympäristöstäni, että pojilla oli lyhyt tukka, tummansävyiset, urheilulliset vaatteet ja lakkaamaton halu mitellä fyysisesti tavalla tai toisella. Selainen minäkin olin. Silti olin jo ymmärtänyt, etten kuitenkaan ollut samanlainen kuin muut pojat. Yksi kohta kehostani oli erilainen.

No, ehkäpä tilanne vielä muuttuisi, pohdin nelivuotiaan itseluottamuksella. Sitä odotellessa voisin vähän kokeilla, miltä tuntuisi olla poika. Nostin jalkojani, otin sukat pois, kieputin ne palloiksi ja asettelin taiten jalkoväliini. Nyt alkoi pullottaa!

Heiluttelin sukkakiveksiäni tyytyväisenä ja huikkasin äidilleni:

– Äiti, äiti, milloinkohan mulle kasvaa ne munuset?

Äiti katsoi minua, hymyili ja sanoi rauhallisesti, ei ensimmäistä eikä viimeistä kertaa:

– Noora, sä olet tyttö. Ei sulle koskaan kasva pippeliä.

Jaahas. Niin kai se sitten ihan oikeasti oli. Otin sukat pois, viskasin lattialle ja käänsin katseeni kattoon. Ei auttanut kuin pärjätä lituskasta jalkovälistä huolimatta.

Ihaillemani munuset puuttuivat, mutta se ei haitannut lähelläni olevia ihmisiä eikä lopulta itseänikään. En ollut oikeasti poika, mutta sain elää kuten suuri osa pojista siihen aikaan eli. Se oli tärkeintä, sillä poikamaiseksi mielletyssä ulkonäössä ja tekemisessä minä olin oma itseni.

Lapsena sukupuolta ei sen enempää tullut ajatelleeksi. Sitä vain alkoi tehdä asioita, jotka itsestä olivat kivoja ja jotka olivat omalle mielelle ja fysiikalle luontaisia.

Perheeni asui syntyessäni Espoon Olarin Kuusikallionkujalla, joka on niin sanottua vanhaa Olaria. Se ei ollut hienostoaluetta kuten Haukilahti eikä alempiarvoiseksi katsottua kuten Matinkylä, vaan tavallisten ihmisten tavallinen alue. Me olimme monella tavalla tavallinen perhe. Isäni teki tauotta töitä amerikkalaisessa teknologiayrityksessä IBM:ssä, äitini oli kampaamoyrittäjä ja isoveljeni minua kolme vuotta vanhempi. Kun olin muutaman vuoden ikäinen, arkemme muuttui tavoilla, jotka olivat merkityksellisiä koko lapsuuteni kannalta. Muutimme Ylisrinteeseen rivitaloon, jossa minä ja veljeni Petteri saimme omat huoneet ja jossa oli lasten kannalta erinomainen piha-alue. Vielä tärkeämpää oli se, että kotoa paljon poissa ollut isäni otti lopputilin juuri saamastaan kolmen vuoden Ranskan-komennuksesta huolimatta ja ryhtyi yrittäjäksi. Hän teki niin ollakseen enemmän mukana minun ja Petterin elämässä ja harrastuksissa. Ilmassa leijui oletus, että meidän lapsuutemme tulisi olemaan liikunnallinen.

Itselläni virtaa riitti niin paljon, että makasin tarhan päiväunisängyssäkin turhautuneena valveilla ja tuskailin, miksi ihmeessä pitää levätä. Tarhassa turhautumista aiheutti paitsi lepopakko, myös

omaan lokerikkooni liimattu tunnistetarra. Siinä oli kalan kuva. Kalan! Miten laimeaa, minä manasin. Olisin paljon mieluummin ollut esimerkiksi leijona.

Päiväkodissa mielekkäintä oli ulkoilu. Tarhan tädit olivat aktiivisia ja pelasivat minun ja kaverini Aku Wallikiven kanssa pihalla mailapelejä. Talvisin päiväkodin edustalle jäädytettiin jää, jossa pystyi pelaamaan pallon lisäksi myös kiekolla.

Olin lapsena todellakin enemmän leijona kuin kala. Vaikka ne saakelin munuset puuttuivatkin, olin varma siitä, että osaan ja pärjään hienosti, enkä epäröinyt tuoda niitä puoliani esiin. Selvimmin otin johdon käsiini isänisän Karin ja isänäitini Mirjan hirsimökillä Etelä-Savon Savonrannassa, jonne meidät serkukset lennätettiin lappu kaulassa loma-aikoina.

Aivan kuten kaupungissa, me lapset saimme puuhailla ja touhuta vapaasti niin kauan kuin meno oli järjen rajoissa. Me kuusi serkusta olimme syntyneet viiden vuoden sisään, ja minä olin kolmanneksi vanhin. Isovanhempieni mielestä olin silti porukan johtaja. Minä olin se, joka huolehdin, että pienemmillä kaksosilla oli pelastusliivit päällä ongelle lähtiessä, pujotin madot koukkuun ja perkasin kalat jo alle kouluikäisenä. Ampumakoppia tai keppihevostallia rakentaessa omin vasaran kokonaan itselleni, ja jos naula ei mennyt oikeaan paikkaan, viskasin kaikki tavarat menemään ja latelin perään muutaman perkeleen. Vähän ajan kuluttua hain vasaran takaisin ja nakutin menemään niin kauan että onnistui.

Tykkäsin tehdä käsilläni, mutta kaikkein eniten pidin ulkona touhuamisesta. Mökillä se tarkoitti ennen kaikkea uimista. Minua otti päähän, miten paljon paremmin Petteri ja minua vanhempi Dennisserkkuni uivat, ja päätin sitten jankata saunan ja laiturin väliä niin kauan että opin. Katselin mitä aikuiset ja minua vanhemmat lapset tekivät ja matkin. Olin hyvä hahmottamaan, mitä he kehollaan tekevät ja toistamaan saman omallani. Jo viisivuotiaana pystyin uimaan 25 metriä selkää ja rintaa. Uiminen loppui aina siihen, että joku aikuinen tarttui olkapäästä kiinni.

- Nyt riittää Noora tältä päivältä. Kohta sä hukut.

Nautin kilvoittelusta muiden ja itseni kanssa, mutta elämä mökillä oli muutakin. Se oli yhdessä läheisten kanssa vietettyä loputonta lapsuuden kesää, jossa ratsastettiin keppihevosilla, syötiin eväitä, lähdettiin kalaan ja lämmitettiin saunaa. Sisällä ja paikallaan oltiin harvoin, sillä ainoa tekninen härpäke oli sen ajan vaatimaton Nintendo. Minulle jatkuva vapaus ja mahdollisuus touhuta sopi hyvin, etenkin kun mökillä oli myös eläimiä. Toivoin joka joululahjaksi koiraa, mutta Petterin allergian takia en sitä koskaan saanut. Isovanhemmillani oli ajo- ja mäyräkoiria, joita sekä rakastin että rohkeasti retuutin, jos ne olivat käyttäytyneet huonosti. Pienessä mielessäni virisi ajatus, että joskus viihdyin eläinten seurassa paremmin kuin ihmisten. Mira-ajokoiran koppi oli niin turvallinen ja rauhallinen paikka, että kerran Kari-ukkini löysi minut sieltä nukkumasta.

Mökillä ja perheen parissa sain olla sellainen kuin olin, mutta muuten ajauduin pieniin kahnauksiin ulkomaailman kanssa. Se johtui siitä, etten ollut sellainen tyttö, jota siihen aikaan oltiin päiväkodissa ja neuvolassa totuttu näkemään. Niin pian kuin vain pystyin asiaita itse päättämään, kieltäydyin laittamasta päälleni mitään pinkkiä, kukikasta tai muutenkaan tyttömäistä. Mirja-mummi oli kahden pojan jälkeen innoissaan pikkutyöstä ja kuvitteli pukevansa minua hepeniin. Hänen hankkimansa italialainen trikoomekko saatiin pakotettua päälleni yhtä kuvaa varten tasan kerran, minkä jälkeen pidin kaikista hameista ja mekoista noin viidentoista vuoden tauon. Mummi oli hieman kauhuissaan, mutta rakasti minua silti. Joidenkin tarhan tätien kanssa oli toisin. He eivät ymmärtäneet lyhyttukkaista tyttöä, joka pukeutui kuin isoveljensä ja halusi leikkiä vain poikien kanssa.

Toisten tyttöjen mielestä suoruteni ja rymistelyni saattoi olla jopa hieman pelottavaa. Moni heistä leikki mieluusti nukeilla, mutta minä olin vierittänyt vauvan nukerattaiden mukana mäkeä alas jo

parivuotiaana kerrostalomme edustalla. Moni tytöistä viihtyi myös paikallisen ison voimisteluseuran Olarin voimistelijoiden satujumpassa, ja sinne minutkin vietiin. Totesin heti, että minä en jumppatrikoita päälleni laita. En muutenkaan nähnyt voimistelusalilla mitään sellaista, mikä olisi kiinnostanut minua. Homma vaikutti tylsältä, enkä minä ollut järin kiinnostunut pitkästyttävistä asioista. Valitin vanhemmilleni ennen satujumppaa niin nälkää, janoa kuin pishahätäkin, kunnes he ymmärsivät olla enää viemättä minua sinne.

Halusin vauhtia ja kilpailua. Se piirre tuli esiin esimerkiksi perheemme lukuisilla laskettelureissuilla, joista yhdellä halusin oppia lautailemaan. Isäni vei minut hiihtokouluun.

- Tämä meidän tyttö haluaisi oppia lautailemaan, isä sanoi hiihdonopettajalle.

- Me ei oteta noin pieniä. Ne ei voi vielä oppia lautailemaan, opettaja vastasi mittailtuaan katseellaan minua.

- Se oppii ihan varmasti, ottakaa nyt, isä maanitteli ja sai yhteisen tahtomme perille.

Opin lautailemaan viisivuotiaana. Jo sitä ennen olin laskenut suksilla Rukalla loputtomiin mäkeä, jossa oli nopeusmittari. Kun siihen laittoi markan, laite kellotti ajan. Olisin laskenut sitä koko ajan, sillä oli tärkeää voittaa. Myöhemminkään lapsuudessani emme juuri menneet Petterin kanssa tavallisia rinteitä. Metsäreitit olivat jännempiä.

Ei ole helppoa sanoa varmasti, mistä liikunnallisuuteni ja kilpailullisuuteni tuli. Sekä äidin että isän suvuissa oli kyllä liikuttu paljon, mutta kukaan ei ollut huippu-urheilija. Mirja-mummini oli aikoinaan uinut ja ollut vuoden Kansallisopperan balettikoulussa. Kari-ukkini pelasi jalkapalloa. Oma isäni eteni jääkiekossa HIFK:n A-junioreihin ja voitti koripallossa junioreiden Suomen mestaruuden. Enoni olivat SM-tason tenniksen ja squashin pelaajia. Veljenikin oli liikunnallinen, mutta silti jostain sattuman oikusta juuri minä tunnuin aikuisten mielestä saaneen elämän lotossa poikkeukselliset liikunnallisuuden geenit ja olin jo varhaislapsuudessa urheilussa

poikkeuksellisen taitava. Opin jopa ajamaan pyörällä ennen kolme vuotta vanhempaa veljeäni.

Minussa kyti myös valtava tahto olla paras. Oli sama, pelasimme ko kotona korttia vai ammuimmeko mökillä kumisotilaita hiekkakasan päältä ukin ilmakiväärillä, minun piti voittaa ja jaksoin nähdä vaivaa niin kauan, että niin kävi. Isäni mielestä olin perinyt sitkeyteni Mirja-mummilta, joka oli Karjalan-evakko ja sotalapsi. Merkitystä oli varmasti myös sillä, että synnyin toiseksi lapseksi. Yritin alusta asti tavoitella taitoja, joita Petterillä jo oli.

Tällaisella luonteella ja lähtökohdilla talsin äitini perässä Matinkylän vaatimattomaan harjoitushalliin muutaman kerran viikossa seuraamaan isoveljeni jääkiekkoharjoituksia. Kurottauduin varpaisilleni, painoin nenän pleksiin kiinni ja tuijotin herkeämättä, mitä jäällä tapahtui. Siellä oli liuta sinne tänne sinkoilevia, kiekosta taistelevia poikia, koko ajan muuttuvia tilanteita, mailojen aggressiivista kolinaa ja tätä kaikkea vahtiva isäni, joka oli yksi Petterin joukkueen valmentajista.

– Äiti, munkin pitää päästä tonne, minä sanoin ja kiskoin äitiäni hihasta.

– Noora, sä oot liian pieni vielä, hän yritti jälleen toppuutella.

– Ei kun mä haluan. Mun on pakko päästä, minä intin, illasta toiseen.

Olin oppinut luistelemaan heti kolmivuotiaana. Isäni oli tullut päiväkodin pihalle auttamaan henkilökuntaa lasten luistinten sitomisessa, nostanut minut pystyyn terien päälle ja todistanut, kuinka lähdin matkoihini heti muiden jähmettyessä varovasti paikoilleen. Olin oppinut ymmärtämään pelaamisen ideaa myös päiväkodin ja rivitalomme pihapeleissä. Jääkiekko tuntui heti omalta jutulta. En kiinnittänyt mitään huomiota siihen, että kaikki kiekkoilevat lapset olivat poikia, koska olin viihtynyt poikien parissa siihenkin asti ja kuvittelin itsekkin olevani ainakin lähes poika.

Petterin ja hänen kavereidensa pelaamista pleksin läpi tuijotellessani, omaa vuoroani turhautuneena odotellessa, ymmärsin muutakin. Kenttäpelaajat tulivat jäältä pois vähän väliä, maalivahti ei. Hän

sai pysyä jäällä koko ajan ja kun summeri soi, muut pelaajat riensivät onnittelemaan häntä. Ajatella, maalivahti sai olla jäällä koko ajan, minä mietin posket innostuksesta helottaen. Etenkin toisen ja kolmannen ketjun pelaajat sekoittuivat päässäni toisiinsa ja päättelin, että oli varmaan aika sama, mitä he tekivät. Mutta maalivahdilla olisi aina väliä. Jos hän mokaisi, koko joukkue kärsisi. Mutta jos maalivahti onnistuisi, hän olisi kaikkein suurin sankari.

Kotona minä ja Petteri asettauduimme tutuille paikoillemme rivitalokotimme käytävälle, joka päättyi vaatehuoneeseen. Minä kävin oviaukolle maalivahdiksi, Petteri parin metrin päähän laukomaan. Vuosien kuluessa parketti kului tästä kohtaa pelaamisestamme puhki, mutta edes tarkan markan isäni ei puuttunut asiaan. Tärkeintä oli, että lapset liikkuivat ja tekivät mitä halusivat niin kauan kuin ketään ei sattunut.

Pihalla sama homma jatkui. Halusin olla maalivahti, mutta ehkä oli myös niin, että Petteri ja hänen kaverinsa sanoivat minulle, että menes maalille. Sama se. Otin ylpeydellä pesäpalloräpyläni, äitini askarteleman pahvisen kilven ja kypäräni, jossa oli samanlainen maski kuin Chicago Blackhawksin idolillani Ed Belfourilla, ja asettauduin autokatoksen eteen laitetun maalin ja vanerin eteen. Muutaman keran viikossa Petterin jääharjoitusten jälkeen minä ja muut pelaajien pikkusisarukset pääsimme välillä itsekin oikealle jäälle. En malttanut odottaa, että omat harjoitukseni alkaisivat.

Kesällä 1994 vanhempani veivät minut FC Hongan Fair Play -futiskouluun ja samana syksynä Espoon Jäähongan kiekkokouluun. Sitä pidettiin ulkojäällä kerran viikossa. Olin viisivuotias, joukon ainoa tyttö ja heti oli selvää, ettei kerta viikossa jääkiekossa riittäisi minulle mitenkään, mihinkään. Pahinta oli, että kiekkokoulussa sain laittaa maalivahdin varusteet päälleni vasta tunnin lopuksi. Se ei sopinut minulle lainkaan, sillä halusin olla maalivahti koko ajan.

Imeydyin yhä syvemmälle jääkiekon maailmaan viimeistään silloin, kun kävimme isäni kanssa kahdestaan katsomassa miesten SM-liigaan nousseen Kiekko-Espoon pelejä.

– Kivikova, kivikova Kiekko-Espoo, minä lauloin kannustuslaulua seuran huivi kaulassa roikkuen, täpötäysi Matinkylän pikkuhalli viereillä kaikuen.

Toukokuussa 1995 täytin kuusi vuotta ja katsoin televisiosta perheeni kanssa, kuinka Suomi voitti jääkiekon ensimmäisen maailmanmestaruuden Tukholman Globenissa. Muut seurasivat kenttäpelajia, minä tuijotin lumoutuneena Jarmo Myllystä. Tiesin heti, että sellainen minäkin halusin olla, Suomelle maailmanmestaruuden ratkaiseva tähti.

**POIKKEUKSELLINEN
LAHJAKKUUS
NORMEIHIN SOPEUTUMATON
TINKIMÄTÖN HARJOITTELIJA
OMIEN OIKEUKSIENSA
PUOLUSTAJA
VÄSYMÄTÖN TAISTELIJA
SUOMALAISEN NAISJÄÄKIEKON
SUURIN TÄHTI**

www.wsoy.fi

99.1

ISBN 978-951-0-45113-7